

**Malokarpatské
múzeum
v Pezinku**

Tlačová správa
Pezinok, 15. november 2024

Nová výstava vo Svätom Jure oživí spomienky na svätajurské obchody a hostince

Vlastivedné a literárne múzeum vo Svätom Jure v spolupráci s mestom Svätý Jur pripravili pre obyvateľov a návštevníkov mesta fascinujúcu výstavu historických fotografií s názvom „Svätajurské obchody a hostince“, ktorá je umiestnená v exteriéri na Prostrednej ulici. Výstava, ktorá odкрýva príbehy z minulosti, prebieha už dnes a potrvá do apríla 2025.

Historické centrum s kedysi vychýrenými prevádzkami

Výstava je venovaná obchodom a hostincom, ktoré kedysi fungovali v centre Svätého Jura na ulici Prostredná (pôvodne Hlavná, Masarykova, Hlinkova a ulica Červenej armády). Tieto miesta boli v minulosti nielen obchodnými, ale aj spoločenskými centrami mesta. Prostredníctvom dobových fotografií a dokumentov zo zbierok múzea, štátneho archívu a súkromných zberateľov výstava ponúka pohľad do života v týchto historických prevádzkach. Medzi najznámejšie podniky patrili hostinec Márie Brunnerovej a Pavla Brunnera, viecha Karola Tomaškoviča, či hostinec Františka Siarskeho. Výstava sa venuje aj histórii miestnych kúpeľov, kúpaliska a kina, ktoré boli neoddeliteľnou súčasťou života mesta.

Blízkosť Bratislavy a rozvoj obchodu

Svätý Jur, ktorý sa nachádza v blízkosti Bratislavy, mal vďaka železničnej trati, vychýreným kúpeľom a vinohradníckej tradícii ideálne podmienky na rozvoj obchodu. Do začiatku 20. storočia tvorili židovskí obchodníci významnú časť komerčného života mesta. V roku 1900 bolo v meste 228 židovských obyvateľov, ktorí okrem obchodov vlastnili aj synagógu, školu, ženský očistný kúpeľ a cintorín. Výstava reflektuje na túto pestrú kultúrnu a obchodnú históriu a ukazuje, ako sa obchodnícke prevádzky menili v priebehu storočí. Zaujímavým pohľadom na tento vývoj sú aj texty a fotografie, ktoré prinášajú príbehy o každodennom živote v obchodoch a hostincoch.

Malokarpatské múzeum v Pezinku
M.R. Štefánika 4, 902 01 Pezinok
tel.: + 421 33 641 33 47
e-mail: muzeumpezinok@muzeumpezinok.sk
www.muzeumpezinok.sk

IČO: 00350095, DIČ: 202 066 3645

Nastupujúca socializácia, zánik podnikov

Po druhej svetovej vojne a zvyšovaní nacionálnych tendencií v Európe začalo dochádzať k násilným zásahom proti židovským obchodníkom, ktorí museli svoje prevádzky postupne opustiť. Po roku 1948, počas obdobia socializácie, prešli mnohé obchody, hostince a živnosti pod štátnu správu, pričom mnohí remeselníci sa stali zamestnancami štátnych podnikov. Výstava tak ponúka pohľad nielen na komerčnú, ale aj politickú transformáciu, ktorá výrazne zasiahla život v meste.

Spoločenský život vo Svätom Jure

Obchody a hostince vo Svätom Jure boli zároveň aj miestom bohatého spoločenského života. Tanečné večery, koncerty a stretnutia obyvateľov sa často odohrávali práve v týchto podnikoch. V roku 1918 bolo vo Svätom Jure zriadené kino, ktoré bolo zaujímavé nielen pre miestnych, ale aj pre návštevníkov z Bratislavy. Jedinečnú atmosféru počas premietania nemých filmov vytváral svojim muzikantským sprievodom na husliach hudobník Štefan Figura. V minulosti bol Svätý Jur známy aj svojimi možnosťami na oddych a šport. Kúpalisko Trenčanka a obľúbené sírnaté kúpele lákali mnohých návštevníkov kvôli relaxu a regenerácii.

Sírnaté kúpele a ich pád

Sírnaté kúpele vo Svätom Jure mali dlhú tradíciu, ktorá sa datuje od 17. storočia. V 19. storočí sa kúpeľom dostalo odborného uznania, keď v roku 1879 MUDr. Alexander Bauer vykonal chemický rozbor miestnych prameňov a potvrdil ich priaznivé účinky na zdravie. Voda v kúpeľoch bola alkalická a sírnatá, vhodná na pitie aj kúpanie. Bohužiaľ, kúpele sa stali obeťou požiaru v roku 1954, ktorý zničil väčšinu zariadení, a štát už nemal záujem o ich obnovu.

Od mlyna k bazénu

Vznik kúpaliska Trenčanka v 30. rokoch 20. storočia bol spojený s postupnou elektrifikáciou mlynov, ktoré strácali svoj hospodársky význam. Areál mlyna sa transformoval na výletné miesto pre relax, kde sa návštevníci mohli ubytovať v hoteli, oddýchnuť si pri vode, alebo vychutnať dobré jedlo v miestnej reštaurácii. Výstava oživuje tieto príbehy a prináša nielen pohľad do minulosti Svätého Jura, ale aj do kultúry a života ľudí, ktorí vytvárali bohatú históriu tohto mesta.

**Malokarpatské
múzeum
v Pezinku**

Tlačová správa
Pezinok, 15. november 2024

Texty výstavy: Mgr. Silvia Dobová, Mgr. Nikola Heger Schwammelová
Historické fotografie: Zbierkový fond Literárneho a vlastivedného múzea vo Sv. Jure, Štátny archív v Bratislave, pracovisko Archív Modra, Zbierka fotografií M. Nosála a R. Luza.

Kontakt:

Mgr. Soňa Krajčovičová
Referent vzťahov s verejnosťou

Malokarpatské múzeum v Pezinku
M.R. Štefánika 4
Pezinok 902 01
www.muzeumpezinok.sk

Tel.: +421 903 249 891

Malokarpatské múzeum v Pezinku
M.R. Štefánika 4, 902 01 Pezinok
tel.: + 421 33 641 33 47
e-mail: muzeumpezinok@muzeumpezinok.sk
www.muzeumpezinok.sk

IČO: 00350095, DIČ: 202 066 3645